

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Technické parametry tvorby opor digitálních médií: metodika (Vyšší odborná škola publicistiky v Praze)

Připravte si obsah

V první řadě je třeba si rozmyslet, o čem váš příběh bude. Ano, budeme mu říkat příběh, protože právě příběh prodává obsah. Podle toho si připravíte jednoduchý plán výroby. Je dobré si ujasnit:

- Kolik bude mít váš příběh scén? Natočíte vše najednou? Potřebujete cestovat?
- Kolik potřebujete aktérů? Potřebujete někoho na kameru? Namluvíte to synchronem? Celé to v postprodukci namluvíte asynchronně?
- Jaká je hlavní myšlenka?
- Jaký formát zvolíte? Jaké médium?
- Jaké jsou technické nároky?

Jakmile máte v tomto jasno, můžete se pustit do výroby.

Video

- ✓ Zlaté pravidlo šestek říká, že pokud si příběh (klasická reportáž 1:30) pokryjete 6 detaily, 6 polodetaily a 6 polocelky, měli byste mít kvalitní základ cca poloviny reportáže. Ostatní záběry již volte dle libosti a potřeby.
Pro dobrou sledovatelnost používejte délku záběrů 3-4 vteřiny. Jeden či dva delší záběry jsou v pořádku, je-li pro ně důvod.
- ✓ Připravte si záběr. Pokud můžete, využijte přirozené nasvícení denním světlem. Zamkněte expozici i ostření na cílovém objektu (klepnutí prstem) a vypněte automatické ostření a expozici (podržení prstu). Ujistěte se, že vám nepadá horizont (záběr je rovně). Nemáte-li stativ, uchopte mobil co nejpohodlněji.
- ✓ Rámování obrazu je klíčové. Držte se pravidla zlatého řezu a nebudete chybovat. Nejdůležitější objekt umístěte do 1/3 obrazu (zprava nebo zleva), do protilehlé třetiny můžete umístit doplňující vizuál v zadním plánu (např. mluvící hlava a za ní logo organizace). Pokud se respondent dívá do kamery, je možné jej umístit na střed obrazu. Pokud se dívá mimo kameru (většinou na reportéra), vždy jej umístíme tak, aby se ze své třetiny díval do větší části záběru. Pokud máme respondentů více, je dobrým zvykem jejich umístění střídát. Myslete na

to již při natáčení. V postprodukci se dá sice záběr otočit, ale ne vždy to je rozumné (jakýkoliv text bude inverzní též – nápis na triku, text billboardu v pozadí, atd.)

- ✓ Chronologie musí fungovat pro diváka. Vy se jí nenechte omezovat. Při natáčení buďte chytří. Natočte vše, co v dané chvíli můžete, ať se potom nemusíte vracet. Hlavní děj, pokrýváky, různé verze záběrů, z různých úhlů i s různým zadním (příp. předním) plánem. Pokud švenkujete, udělejte si švenk na obě strany. Časově to potom srovnáte v postprodukci.
- ✓ Nikdy nepodceňujte zvuk. Samotný mobilní telefon nenabere zároveň dobrý obraz i zvuk. U zvuku jde vždy o blízkost zdroje. Ideální je vzdálenost 10–20 cm. Pokud děláte rozhovor a stojíte od respondenta cca 120 cm, budete mít krásně rámovaný záběr, ale slabý zvuk. Buď si poříďte mikrofon (stačí hands-free) nebo nahrajte zvuk na jiný mobil, který bude mít respondent blízko úst. V postprodukci potom obě stopy spojíte.
- ✓ Není potřeba studovat grafiku a přeplnit obraz blikajícími efekty, ale několik prvků je dobré mít na paměti.
  - Úvodní titulek s názvem díla a jménem autora – odpovídá na základní otázky: KDO, CO?; dáváme na střed obrazovky.
  - Titulek se jménem respondenta – KDO nám to říká a proč má v tomto autoritu (proč mu mám věřit); umístíme pod mluvící hlavu.
  - Lokace – pokud to nezmíníme přímo v komentáři, je užitečné vědět KDE se nacházíme; většinou u dolního nebo horního okraje záběru.
  - Závěrečné titulky – námět, scénář, režie (může být tatáž osoba), hudba (i když je zdarma) a copyright s datem výroby.

Audio – podcast

1. Napište si scénář. Improvizací to nedáte. Nemůžete nic ukazovat, vše musíte popsat. Pokud si to nenaformulujete předem, bude to pravděpodobně nedotažené.
2. Rozdělte si scénář na logické celky. Co budete říkat vy? Co řeknou respondenti/hosté? Bude tam průvodní slovo a „akce z místa“? Průvodní slovo bude pravděpodobně s tichým zvukovým pozadím, akce z místa bude mít gerojš (přirozený hluk lokace – ruch ulice, větráky v laboratoři apod.). Nahrajte vše v dané lokaci najednou.
3. Připravte si mikrofon a otestujte jej. Použijte aplikaci pro nahrávání audio záznamu (např. Voice Record Pro), která má možnost bookmarks. Při novém tématu, nové otázce apod. si udělejte bookmark, při střihu si poděkujete.
4. Držte mikrofon ve stabilní vzdálenosti od úst, kolísání hlasitosti se špatně koriguje.
5. Nebojte se nahrát záznam znovu. Ozve-li se hlasitý ruch (sanitka, zatroubení, poryv větru, výkřik...), směle nahrávání přerušete. Je to znak profesionality.
6. Než začnete mluvit, počkejte 2 vteřiny po zapnutí nahrávání. Nebudete muset nastavovat záznam umělým tichem. Dělat pauzy a nádechy je přirozené.
7. Mluvte raději pomaleji a dávejte si pozor na koncovky a samohlásky uvnitř slova (protože), rozhlasáci na to mají speciální hlasovou průpravu.
8. Při finálním střihu si pohlídejte úrovně hlasitostí. Většina editorů má funkci srovnání (balance) hlasitosti.

Multimediální a interaktivní platformy

Velikou měrou bude záležet na platformě, kterou používáte, ale obecná pravidla jsou:

- a) Rozmyslete si, co bude dobře vypadat na videu, co bude dobře znít, co je potřeba napsat a kde je optimálním řešením statický obraz (foto, screenshot, mapa). Použijte ten správný nástroj na různé části příběhu.

- b) Pamatujte, že tvoříte mozaiku. Každý díl musí být informačně ohraničený, ale nemusí vyprávět celý příběh.
- c) Mnohem více je zde potřeba dbát důraz na detail. Vizuálně i obsahově.
- d) Multimedialní příběh může být lineární nebo nelineární.
  - a. V lineárním podání je třeba, aby divák sledovat příběh v daném pořadí. Tedy mu ho tak naservírujte. Pěkně odshora dolů. Ať jenom posouvá prstem obrazovku (např. Adobe Spark page)
  - b. Nelineární příběh má jednotlivé prvky informačně nezávislé (maximálně na sebe odkazují) a divák si sám vybere, kde začne (Science Focus BBC, 100+1 atd.)
- e) Nebojte se experimentovat. Směle se poraďte s AI.

Tipy do začátku – desatero mobilního tvůrce

1. Zapnout letový režim

Pokud nechcete, aby vám do exkluzivního rozhovoru s primátorem zavolala maminka nebo pípla SMS od dětí, VŽDY zapněte před nahrávání letový režim. Hovor nebo zpráva mohou nahrávání přerušit, nemluvě o ztrátě profesionality u respondenta.

2. Vyčistit čočku

Zní to trochu pedantsky, ale i sebemenší smítko prachu může zkazit jinak geniální fotku nebo průlomové video.

3. Natáčet na šířku

Televizory, monitory, filmová plátna, projekční stěny – to vše je orientováno na šířku. Myslete na diváky a natáčejte také na šířku.

4. Jděte dostatečně blízko

Častá chyba mezi začínajícími tvůrci je ostych a plachost, snaha o nerušení nahrávaného subjektu. Nebo snaha o zachycení celkového pohledu na dění. Výsledkem bývá drobné hemžení aktérů kdesi vzadu na cca 15% obrazovky, kde není vidět nic podstatného. Nebojte se jít velmi blízko. Mobil si s tím poradí a detail vypadá na mobilu mnohem lépe než celek. Ideální mix? 6 detailů, 6 polodetailů, 6 polocelků. Zbytek - co chcete.

5. Stabilní obraz, pohyb na obraze, ne obrazem

Díky své velikosti svádí mobil k sledování veškerého dění kolem. Pouhým pohybem zápěstí se lze rozhlédnout, proplovat davem, nakukovat za rohy apod. Pro diváka je to zběsilé hemžení nestabilního záběru, který je na hranici sledovatelnosti. Pokud to je možné, naplánujte raději dynamické střídání staticky rámovaných záběrů, kde akce probíhá před kamerou.

6. Pořídte si dostatečné množství pokrývacích záběrů

Jedná se o záběry, které ilustrují to, co právě popisuje respondent nebo reportér. Není nic nudnějšího, než se dívat na jednu mluvící hlavu za druhou a nevidět předmět jejich hovoru. Poměr 1:7 pro čas věnovaný zobrazení respondenta ku pokrývacím záběrům je dobrým vodítkem.

7. Kvalitní zvuk je nutností

Pokud divák nebude rozumět, co lidé v záběru říkají, nebo bude muset střídavě zesilovat a zeslabovat hlasitost, nebude ho to bavit a přestane reportáž sledovat. Nemáte-li mikrofon, použijte handsfree sluchátka, fungují dobře a budou stačit. Nebo natočte zvuk zvlášť.

8. Baterie

Pořídte si power banku. Ušetříte si spoustu starostí. Zejména pokud natáčíte v zimě. Majitelé Androidu sebou mohou nosit náhradní baterie.

9. Ne vždy je nutné video

Žijeme ve vizuálně exponované době, snadno tedy podlehneme tendenci natočit vše na video. Vyzkoušejte fotografii s trefným popiskem. Krátký audio komentář. Sérii epizodních snímků.

10. Vybrat si správné vybavení (HW i SW) a použít ho!

Existují desítky aplikací a doplňků k vašemu smartphonu. Vyzkoušejte, co vám sedí, vyberte si to pravé a směle to používejte. Získejte v tom zručnost a uvidíte, že se to na vašich výstupech projeví.